

Problema religioasă.

De Octavian Goga

Ministru de Interne.

Oricine a urmărit a cu care atențiune opera de guvernare și leguire la noi în anii din urmă, și-a dat demult seama că România de după războiu, cu stările ei interne, prezintă aspecte cu totul noi, care nu-și pot găsi o asemănare cu împrejurările de ieri și pe care omul de Stat trebuie să le privească în față înarmat fiind cu elemente de judecată determinate în mod direct de-o cumpănă analiză a prezentului...

Suntem ca după o mare sguđuire vulcanică.

Războiul a lăsat în urmă pe întreg continentul grămezi de ruini materiale. Atelierul vast al omării a fost pus în ruină. Energiile de muncă s'au risipit, producția s'a diminuat, valorile economice s'au deplasat, echilibrul păcii sociale s'a frânt. Jur-impjur e o atmosferă de derută care în mod logic se repercutează și pe solul nostru. Am fi însă prea pripit în constatări ce facem, dacă nu ne-am da seama că paralel cu această radicală transformare materială neamul nostru înfățișează și stări sufletești cu totul schimbate. După viforul care s'a deslășuit, societatea românească în toate straturile ei se găsește într-o fierbere surdă neconținută, într-o stare de permanent vulcanism intelectual și moral care-i angajează toate fibrele simțirii. Dacă am sta să le punem în cumpănă nevoile materiale și cele sufletești, n'am ezita să spunem că astăzi mai grele, mai turburătoare, mai primejdioase dacă vreți, sunt cele din urmă.

Fenomenul de altfel e explicabil. Poporul nostru a trăit veacuri de-arînd în umbră. Izolat de curentele mari de gîndire universală a dus o viață patrarială. Masele lui, fie că sufereau opresiunea de rasă a jugului străin, fie că tînjau sub ocrotirea unei concepții de guvernămînt care nu era exoresiunea energiilor populare, nu participau la frămîntarea largă a omării civilizate. Eram în laboratorul muncii generale mai mult o sănătoasă forță primitivă care primea rar, întîrziate și deformate, preceptele de primenire ale evoluției universale.

A venit războiul mondial și ne-a așezat în mod brusc într-o nouă perspectivă de simțire. Poporul nostru a devenit dintr-o dată un punct de sprijin într'un mare angrenaj internațional. Pentru înția oară în istoria modernă noi am sfișiat vîlul de umbră care ne înconjura și-am pășit alături de națiunile mari

care duceau cu un pas mai departe destinele lumii. Această colaborare ne-a lărgit orizontul, ne-a dat impulsuri noi de conștiință, și a aruncat în suflete sugestii necunoscute încă. Adăugați la toate aceste pedagogia tranșelor, cutropirea dușmanului din față, uriașa vîlbură rusească dela spate, epopeia biruinței de mai târziu, lărgirea hotarelor, patrimoniul sufletesc specific al alipiților, contactul zilnic cu străinii.. Tot altele zguduirii repezi și neobișnuit de violente. Subt presiunea lor formidabilă psihologia societății noastre a primit un aspect nou, o fereastră par'că s'a deschis în sufletul românesc după înnoptări seculare, fereastră pe care a dat năvală un val tumultos de aer proaspăt, ascuțit și iritant, i-aș zice *valul întrebărilor...*

Priviți împrejur și veți vedea că nu mai suntem cei de ieri. Cu deosebire nu, dincolo de spuma ușoară a orașelor, în pătura milioanelor dela țară. Un spirit de independență mișcă rîndurile țărănești, o conștiință a propriei valori cu nelipsitele nuanțe de exagerare pe alocurea. Mulțimea rurală ni se arată ca după un botez nou de conștiință. Este o elasticitate neobișnuită în porniri, o strălucire mai vie în ochi, o undă de îndrăzneală și un criticism mai ales, care bate la toate porțile. Pretutindeni, pînă în cel mai depărtat cătun, s'a revărsat acest recent fluid nervos, au năvălit întrebările... Cine suntem? Cîți suntem? Ce ni se dă? Cine ne dă? Care-i dreptul nostru? Sunt nenumărate săgețile care au spart marasmul secular și care se înfig acum în sufletul mulțimii în fiecare clipă. Ca într'un colț de occident sbuciumat, masele au fost smulse din pasivitatea lor tradițională, ele primesc diverse lozince pe care le elaborează, uneori cu o largă viltoare de patimi. Consecințele evidente ale acestei transformări pripite de psihologie populară se înregistrează mai grabnic în domeniul politicii militante, și produc surprize. Ele nu se limitează aci, dimpotrivă bat mai adînc și pun în mișcare resorturi mult mai delicate ale mentalității țărănești. Întrebările au coborît pînă la credința religioasă a satelor noastre clătînd supremul factor moral al mulțimii, când prin tenebroase porniri mistice, când prin tendințe de raționalism intempestiv. Firește, așa zisa clasă conducătoare din ultima jumătate de veac la noi, aproape complet lipsită de educație religioasă, suferă de oarecare daltonism în fața acestei probleme și nu are nici interesul, nici pregătirea pentru a putea seziza marea schimbare care s'a produs. Realitatea este însă, că în jurul bisericuțelor noastre dela țară se dau asalturi puternice, pereții lor bătrâni

par a slăbi, vechea ideologie creștinească e supusă unor revizuri pripite. O extraordinară eflorescență a sectelor cu zeci și sute de mii adepți s'a ivit în anii din urmă pe toată întinderea țării, grație acestui vîfor moral, intensificat de săbiciunea organismului bisericesc și aliment de tulburi agitații străine, greu de urmărit în originea lor. Țara se găsește în ajunul unei grele *crize religioase*, oricît de anahronic s'ar părea cuvîntul și în sufletul mulțimii noastre încolțesc impulsuri cu care de obicei se anunță perioadele de reformatiune...

*

Pentru omul de stat, la noi, biserica nu e numai un factor determinant al disciplinei morale, supremul temei deci al ordinii cetățenești, ci și un hotărîtor criteriu de naționalitate. Fără a mai aminti rolul bisericii de-a lungul veacurilor în principatele dunărene, ca singurile manifestări de cultură românească, e de-ajuns să ne gândim la biserica din Ardeal, subt zidurile căreia s'a adăpostit în cursul vremii însăși existența noastră națională.

Din nenorocire, spiritul de reformă al oamenilor politici din vechiul regat, cari au creat România modernă, n'a avut un program limpede în chestiunea bisericăscă. Poate, educația lor, înrumată de Franța veacului XIX, revoluționară și antitradționalistă, sau poate, paralizarea sufletească a clerului ortodox, împănate de străinism subt fanarioți și puțin susceptibil pentru mișcarea națională, au eclipsat problema bisericăscă în judecata conducătorilor politici de atunci. După secularizarea averilor mănăstirești, act justificat de ideea re-integrării naționale și de palpantele nevoi economice ale populației rurale, biserica deposedată a pierdut ori ce puțință de a se reface prin sine însăși, devenind o anexă a puterii de Stat, căreia a fost subordonată. Decenii de-a rîndul, bătrîna instituție, despoiată de strălucirea de odinioară a tînjit subt noua ocrotire vitregă. S'au perindat la guvern partide după partide, fără ca, în mod serios, să se găsească vre un om de seamă care să se atingă de marile interese bisericăști. Așa zisul minister al cultelor era un simplu ghișeu de contabilitate și nimic mai mult. Politica totdeauna profan, de multe ori trivial chiar, stăpînea cărja arhierăscă. Clerul superior pierduse semnificarea istorică, cel inferior se sbătea în sărăcie și nepricepere. În vreme ce mănăstirile au devenit lăcașuri pentru infirmi și adăposturi de întuneric. De sus pînă jos s'a înstăpînit ignoranța brutală, biserica și-a sacrificat cu totul caracterul spiritualist, amvo-

nul a rămas inexistent, rostul cultural s'a anihilat, păstrându-se pe seama așezământului orfan doar atribuțiile reprezentative, prescripțiile rituale.

În astfel de împrejurări, de sigur, n'am putut avea de cât o perioadă de declin cu toate urmările ei. Cu deosebire învățământul religios a fost neglijat în școlile primare și secundare din acest timp, lăsată fiind în părăsire și chestiunea educației clerului. În acest chip, România modernă, în măsură ce se desfășoară de sub oblăduirea patriarhală din trecut, luând contact cu formele de viață occidentală, își diminuează interesul religios. Doar pe ici pe colo, vlăstari întârziți de-ai vechii orboieri în pragul morții mai practicau o credință, în vreme ce proaspăta burghezie cu preocupările ei morale de suprafață, a crescut într'o desăvârșită izolare de ori ce doctrină religioasă, iar țărâna a bătut mai departe cărarea veacurilor, brodând viziuni și legende pe fondul unui minunat panteism popular... Nu este, în ori ce caz, o întâmplare numai că viața publică din acest timp prezintă dureroase oscilări sufletești și că alvia conștiinței obștești ne apare adesea lipsită de profunziune...

Paralel cu stagnarea religioasă din regat, Ardealul, din acest timp, trece printr'o epocă de regenerare bisericească. După un veac și mai bine de cumplită părăginire în care a fost aruncată de politica Habsburgilor, biserica ortodoxă e chemată la viață de superioara înțelegere a Mitropolitului Șaguna. Marele arhiepiscop și om de Stat, și-a dat seama că întreg patrimoniul nostru național trebuie adăpostit aci în această cetățuie. Folosindu-se deci de favoarea vremelnică a împrejurărilor, Șaguna a dat *Statutul organic*, constituția bisericii din Ardeal, cerând pentru popor, rob politiceste, un organism autonom, scos din sfera de influență a organelor de guvernare. Cadrul vieții bisericești s'a lărgit astfel în mod voit, cuprinzând, pe lângă întreaga așezare școlară și punctele de rezim ale întăririi noastre economice în Ardeal, trecându-se deci, bisericii însăși, cheia rezistenței de rasă. În aceste împrejurări speciale, instituția a primit o justificare particulară și viața publică a resimțit înrăurirea ei.

Bucovina, sub dominațiunea austriacă, favorabilă prestigiului clerical n'a stânjenit o reală întărire a bisericii ortodoxe, în vreme ce pe te Prut, desfăcută de naționalitate și anticulturală, a păstrat totuși o situație materială privilegiată.

Statul român, deci, intrând în moștenirea drepturilor sale, întrunește în sânul bisericii ortodoxe patru organizații deosebite, având fiecare un alt trecut, o altă semnificare socială, alt rost material și în temeiul legilor de ieri un alt raport cu Constituția țării. Ce e mai firesc decât ca în opera dificilă și îndelungată de nivelare și unificare a aparatului de stat, pasul cel dintâiu să fie făcut pentru apropierea sufletelor?...

Octavian Goga
Ministru de Interne

Arhiepiscopia ortodoxă română din Sibiu.

Nr. 10,775 Epitr. 1926.

APEL

către toți românii de bine din cuprinsul Țării românești pentru daruri pe seama mănăstirii Brâncoveanu dela Sâmbăta-de-sus, județul Făgăraș.

Mănăstirile ortodoxe din cuprinsul țării noastre, prin focul credinței ce a ars necontenit pe altarul lor, prin cărțile ieșite din tiparnițele susținute de ele au servit ca vetre luminoase de cultură spirituală și națională în mijlocul neamului nostru. În ele licărea lumina cărții sfinte și limba românească și călugări cucernici o treceau peste nedreptele granițe dela frați la frați. Evlavia vlădicească, domnească și boerească a presărat încetul cu încetul țara cu ctitorii, cari constituie pentru noi o comoară de monumente, cum nu se poate lăuda că le are alt popor.

Frații noștri din celelalte părți ale țării au multe mănăstiri vechi și frumoase, ridicate de către cucernicii voevozi de pe vremuri — în amintirea biruinței lor asupra vrășmașului; asemenea și vlădici evlavioși și boieri bogați în frica lui Dumnezeu, ca și în averi, și-au veșnicit numele lor ca ctitori de mănăstiri în cartea neamului și în împărăția cerurilor.

Numai noi români dreptcredincioși din părțile Ardealului, îndeosebi cei din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu nu avem astăzi nici o mănăstire, deși au fost și la noi zeci de mănăstiri în toate părțile și mai ales la poalele Ca paților, răsărite din evlavia jertfelnică a strămoșilor noștri. Amintesc între ele cea a Prislopului din țara Hațegului, care a fost zidită de un sfânt călugăr Nicodim, pe vremea lui Alexandru cel Bun, domn al Țării Românești, apoi mănăstirea ridicată de principele Brâncoveanu Constantin la Sâmbăta-de-sus, în țara Făgărașului, unde se gă-

seau mai bine de 20 de mănăstiri, apoi la Georgiu de sus, Rmeț și în alte părți.

Dar au urmat vremuri de cumplită vrășmășie și prigonire a credinței și a bisericii noastre dreptmăritoare. Așa împăratul dela Viena și cu toți papistașii lui s'au năpustit asupra poporului nostru din Ardeal, vrând cu sila să îl silească să se lapede de credința cea dreptmăritoare a Răsăritului și de biserica strămoșilor săi și să se dea în legea Papii, adecă să se facă uniți (gr.-cat) Dar fiindcă mănăstirile îndeosebi erau fortărețe de apărare a legii strămoșești și de împotrivire față de unirea cu credincioșii Papei, s'a dat poruncă ca toate mănăstirile să fie șterse de pe fața pământului. Astfel au fost arse mănăstirile de lemn, iară cele de piatră au fost dărâmate cu tunurile, cum a făcut generalul Bucow în părțile Făgărașului, pe la mijlocul veacului al 18-lea. Toți acei dușmani ai neamului nostru în întunecimea minții lor socoteau, că pot strica cu tunurile credința în Dumnezeu a strămoșilor noștri. Dar credința a rămas mai tare decât zidurile dărâmate și decât tunurile, în sufletele credincioșilor noștri, așteptând zile mai bune.

Și iată acele zile au sosit. Dumnezeu ne-a ajutat să trecem peste năcazurile cari au cernit zilele strămoșilor noștri și ne-au adunat pe toți „cei de-un sânge și de-o lege — sub sceptrul puternic al gloriosului și inbitului nostru Rege Ferdinand I.

Bruința neamului ne cheamă la datorie. Datori suntem să ne prosternem înaintea preamăloștului Dumnezeu și din adâncul inimilor noastre să-i mulțumim pentru nemărginita sa iubire, cu care de-alungul veacurilor ne-a ocrotit și să citim prim fapte amintirea înanțășilor noștri, cari nu s-au lăudat decât întru Domnul.

De mult port în sufletul meu gândul să gădesc și în părțile ardenene ale țării noastre un loc sfințit prin rugăciune, un lăcaș de cucernicie și de închinare a sufletelor pentru Dumnezeu. Acest gând mi-a luminat cugetul și m'a povățuit să zidesc împreună cu tot poporul meu drept credincios o *sfântă mănăstire*, din care să nu se mai curme ruga sfântă și cântarea evlavioasă, la care să aleagă creștinii noștri în năcazurile lor și din care se să răspândească lumina lui Hristos pentru întreg poporul românesc.

M'am gândit să ridicăm din ruine *sfânta mănăstire a lui „Brâncoveanu Constantin*, boier vechiu și domn creștin“ așezată de-asupra satului *Sâmbăta-de-sus*, județul Făgăraș, în mij-

jocul codrului verde de brad „pe-un picor de plaiu“ — pe-o adevărată gură de raiu.

În vara trecută cu cheltuială de câte-va sute de mii Lei am desgropat vechea mănăstire din ruină și am purces la clădirea din nou a pășilor dărâmate și am așezat-o sub coperiș. În primăvara viitoare urmează să fim celelalte lucrări pentru a o isprăvi și a clădi din nou împrejurul ei chiliile pentru călugări și pentru așezămintele pe cari voi să le adăpostim în cuprinsul mănăstirii.

Dorința mea este să așez în sf. Mănăstire de acolo o *tiparniță*, care să scoată la lumină cărți de zidire sufletească pentru poporul nostru credincios, tot acolo voi adăposti *bătrânii preoți* cari vor să-și petreacă zilele din urmă ale pământestii lor vieți în rugăciune și reculegere și în sfârșit voiesc a face o *școală de călugări* cu ernoici, cari să ducă prin râvna și preveduirea lor cuvântul mântuirii în mijlocul poporului nostru (*misionari*).

Pentru ducerea la îndeplinire a acestui plan măreț al zidirii și întocmirii sf. Mănăstiri dela Sâmbăta de sus precum și a așezămintelor legate de ea, avem nevoie de sume mari de bani, cari se urcă la multe milioane.

Dorind ca acest lăcaș de închinare creștinească să se ridice din jertfa curată a *fiecărui român* din cuprinsul țării noastre binecuvântate de Dumnezeu, facem apel la toți credincioșii bisericii noastre și-i rugăm să contribuie cu obolul lor după îndemnul apostolului Pavel: *Fiecare precum se îndură cu inima nu din părere de rău, sau de silă, că pe dădătorul de bună voie îl iubește Dumnezeu*“ (I Cor. 9, 7).

Pentru adunarea darurilor trimitem anexat sub ./ lista de subscripție Nr. și carnetul de cămizi Nr. în valoare de Lei, rugându-vă să binevoși a contribui din prisosul cu care v'a binecuvântat Dumnezeu și a îndemna și pe cunoscuții D-Voastre de a dăruia fiecare cât îi iartă inima. Numele donatorilor și suma dăruită se va introduce în listă, iară cărămizile se se vor vinde ocazional printre cunoscuți.

Cei ce vor dăruia cel puțin 1000 (una mie) Lei vor fi înscrși în cartea de pomelnice a sf. Mănăstiri și pentru aceștia se vor face rugăciuni către Tatăl cel ceresc în fiecare an la ziua hramului, iar cei ce vor dăruia dela 10 000 (zece mii) Lei în sus vor fi înscrși între ctitorii sf. mănăstiri și vor fi pomeniți la fiecare sf. liturgie.

Lista de subscripție împreună cu banii adunați din colectă și cărămizi rugăm a o tri-

mite până la 1 Iunie 1927 *Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu.*

Nădăduim, că cuvântul nostru arhieresc va afla răsunet la toți filii buni și credincioși ai bisericii noastre și va aprinde din nou în sufletele lor flacăra credinței și a dragostei jertfelnic pentru buna podoabă a casei lui Dumnezeu și vor grăbi cu obolul lor cu mi: cu mare, ca să pună o cărămidă la înfăptuirea acestui măreț locaș, căci suntem convingși că neamul nostru azi, mai mult ca oricând are lipsă de astfel de așezăminte de închinare sufletelor către Dumnezeu și pentru promovarea vieții religioase în mijlocul poporului nostru.

Sibiu, la 28 Decembrie 1926.

Cu ahieresti binecuvântări:

† Nicolae.

Mitropolitul Ardealului

Nr. 4474—1926.

Ordin-circular

către toate oficiile protopopești și parohiale din Eparhia ortodoxă română a Aradului.

Editarea organului oficial „Biserica și Școala” încheindu-se an de an cu deficit însemnat, pentru că totalul de azi al abonamentelor în suma de 30 000 Lei nici pe de aproape nu acopăr cheltuielile cu editarea, Consiliul eparhial a luat hotărârea, prin care obligă toate oficiile protopopești, oficiile parohiale și pe fiecare preot să aboneze organul oficial al Eparhiei, stabilind prețul abonamentului: pentru oficiile protopopești și parohiale din parohiile de cl. I în 500 Lei; din parohiile de cl. II în 250 Lei; din parohiile de cl. III în 100 Lei; pentru preoții din parohiile de cl. I în 200 Lei, iar pentru toți ceilalți preoți din parohiile de cl. II și III în 100 Lei anual.

Aducem aceasta la cunoștință tuturor organelor protopopești și parohiale spre știre și orientare, obligând pe fiecare oficiu și pe fiecare preot, că din numerii organului oficial „Biserica și Școala” să formeze câte o colecție, iar protopresbiterii cu ocaziunea vizitărilor canonice au să controleze executarea acestui ordin.

În preliminarele pe 1927 și anii următori organele parohiale vor suscepe abonamentele cu sumele corespunzătoare clasei în care e încadrată parohia.

Arad, din ședința Consiliului eparhial ținută la 30 Decembrie 1926.

Consiliul eparhial ortodox românesc
a Aradului.

Echou la jubileul nostru.

Dedicație Organului Eparhiei noastre.

Biserica lui Hristos are chemarea de a deschide orizonturi noi de evanghelizare, de apropiere către Dzeire, deci de desăvârșire a omenirii. Neamul nostru românesc — făcând și el parte din omenire — a fost, este și va fi aluatul frământat de dospeala învățăturilor sublime, propagate de Biserica mamă. Acest adevăr să învederează cu precizie în trecutul istoric al etnicizmului românesc din cele mai nebuloase începuturi ale lui, până în zilele noastre. Căci cine nu va ști că, la noi la Români, credința, legea e identică cu noțiunea de neam. Singură Biserica, adică Legă strămoșească a fost farul și călăuză ființei noastre sub raport etnic, dela începutul afirmării noastre ca neam până la sfârșitul veacului al XVIII, când după multe stăruințe purtate pe drumurile Vienei, - Canosa neamul nostru din Ardeal, - prin ordinul împăratului luminat Iosif al II să înființeze cele dintâi școli și pentru neamul nostru oropsit până atunci. În acest timp iau ființă mai multe școli în comunele frunțase ale județului și eparhiei noastre arădane. Prin aceste foculare de cultură, adică prin „Școală”, Biserica lui Hristos din eparhia Aradului primește o soră, un nou tovarăș de educare a credincioșilor săi.

Activitatea acestor două instituții, cari îmbrățișau credincioșii eparhiei noastre, trebuia uniformizată, încurajată și intensificată în conzecință; cu 50 ani mai înainte, să înființeze și editează în centrul eparhiei, în Arad, un organ de publicitate, care pentru a corespunde mai bine scopului și ținutei sale, primește numele de „Biserica și Școala”.

Acest organ a fost până astăzi unicul îndrumător al clerului și poporului din această eparhie sub raportul vieții religioase-morale și culturale. El a servit ca mijloc de comunicare între supremul păstor și turma credincioasă, propovăduind cuvântul Dului izvorât din intelectul și prudența clerului superior și inferior, evanghelizând și sfătuind cu frica lui Dumnezeu credincioșii din cele mai depărtate unghiuri ale eparhiei.

Prin circularele publicate în acest organ s'a precizat rolul îndrumător al Bisericii și Școlii conf. ort. rom. punând baze solide și servind la solidaritatea legii strămoșești și a neamului nostru. Toate ofenzivele venite din partea celor străini de legea și ființa noastră etnică au eșuat, s'au frânt în fața defenzivei

factorilor de conducere, reprezentați în organizațiile noastre bisericesti și școlare, cari au știut să apere legea, neamul cu vigoarea și îndreptneala alimentată de cele mai multe ori de scrisul just al acestui organ. Astfel s'a achitat acest organ de chemarea sublimă și devotamentul de a servi clerul și poporul eparhial în toate peripețiile vieții lui, devenind pentru el farul mântuitor

Atât, ce privește activitatea din trecut al acestui organ. Iar pentru viitor, îi împlor rolul stelei luminoasă, care a călăuzit pe cei trei maghi la aflarea Dzeescului prunc și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Doresc să transpire din coloanele acestui organ, aceea tainică îndrumare divină în viața eparhioților, care le va face cunoscută mărirea cerescului Părinte, pregătindu-le calea spre adevăratul ideal al vieții.

Arad, la 28 Decembrie 1926.

A. Pârvu,
preot func. cons. ep.

„Misionarul“ Averbuh trebuie întrebat ce caută în țară la noi.

Stând mai dăunăzi de vorbă cu câțiva ovrei bătrâni, prieteni vechi ai mei m'am interesat de succesele baptilismului între ovreimea locală.

Bătrânii mi-au declarat următoarele:

„Ovreeii noștri vizitează conferințele lui Averbuh mai mult din curiozitate și pentru distracție, fiind de parte de a renunța la credința lor strămoșească.

Drept dovadă, ne referim la faptul că Averbuh a încetat de a mai predica în limba ebraică, ceea ce este egal cu faptul că Averbuh a renunțat la misiunea sa de a converti la baptilist pe ovrei.

Pentru a-și justifica totuși delegația, el predică în limba rusă, căpătând destui prozeliti între creștini, cari sunt mult mai puțin rezistenți în concepțiile lor religioase și aderă mai ușor la baptilism...“

Cu alte cuvinte:

Fiii lui Israel sunt destul de disciplinați și rezistenți în credința lor, și cunosc prea bine pe „misionarul“ Averbuh, cât și scopurile lui, pentru ca să ia în serios apelurile acestuia, adresate ovreimei, și să accepte creștinismul.

Da, ei între ei se înțeleg ori când și ori unde.

Le-am cerut convorbitorilor noii lămuriri, punându-le următoarea întrebare:

„Dacă ovreeii sunt rezistenți în credința lor mozaică, cum se explică faptul, ce corelij onarul lor, Averbuh a renunțat la ea, devenind baptilist“.

— „D-ta crezi, că Averbuh a renunțat la iudaism? - m'au întrebat bătrânii, surâzând. Mânâncă și el o bucată de pâine pe pământ și încă pâine bună“.

Prin urmare, d. Averbuh, intrând în țara noastră sub motiv, că dânsul are să țină conferințe în centrele ovreești, în scopul creștinizării ovreimei, a renunțat la misiunea sa, s'a acclimatizat la noi defenitiv și s'a pus pe „creștinizarea“ creștinilor, întrebuintând limba rusă drept mijloc de propagandă.

Or, limba rusă, afară de ruși, o cunosc și românii basarabeni și fiind atrași în primul rând de curiozitate, încep să viziteze conferințele lui Averbuh, căzând astfel în ghiarele sectarismului.

Rămâne de întrebat, până când „misionarul“ Averbuh va putea înșela buna credință a autorităților noastre?

Oare nu e momentul pentru ca să fie clarificată „misiunea“ acestui venitic.

Autoritățile în drept au cuvântul.

Din Basarabia.

Un eveniment literar Lexicon biblic, bisericesc și teologic

de Păr. D. Voniga.

Iată o lucrare, ce până în prezent nu o găsim în literatura noastră bisericască. Aceasta lacună adâncă și mult simțită, o va umplea încurând neobositul preot și scriitor bisericesc: păr. D. Voniga autorul mai multor scrieri bisericesti și pastorale bine apreciate.

Munca extinsă, și care pare că ar întrece puterile unui om, a păr. Voniga, e aproape de a fi terminată și va cuprinde circa 5000 de art. *cole enciclopedice din domeniul științelor Biblice, Teologice și a vieții Bisericești.*

Lucrarea păr. Voniga, care publicată odată în volum (ori în volume) va fi de o netăgăduită valoare și de un bun călăuz pentru toți cei cari vor să aibă orientări în domeniul științelor și a cunoștințelor din cari autorul și-a luat și și-a prelucrat materia.

Manuscriptul, în file al acestei lucrări — încă neterminată — este de 10 volume cari provoacă admirația ori cui, pentru zelul acestui neobosit preot și publicist.

Informatorul acestor șire mai observă că păr. Voniga în acelaș timp mai scrie și „Galeria Scriitorilor Bisericești“ un alt operat de valoare: dar pe care după spusele autorului din cauza lipsei de mijloace nu-l poate termina.

INFORMAȚIUNI.

Crucea dela capela episcopiei. — In cursul anului expirat 1926, s'au făcut unele adaptări la Rședința episcopoească din Arad, care era absolut insuficientă pentru trebuințele unui Episcop din zilele de azi, în casa căruia se învârte așa de multă lume.

In locul capelei mici și scunde care fusese instalată într'o cameră mică, s'a făcut alta în capătul Rședinței lângă palatul internatului de fete. Noua capelă este mai mare, lucrările de edificare și înfrumusețare au fost conduse de arhitect I Graff din Arad.

In absența P. S. Sale părintelui Episcop Grigorie — care este dus la București pentru cauze, ponderoase bisericești — sfârșirea crucii de pe turnul noului capelă, a fost făcută, Marți în 18 Ianuarie a. c. de P. C. S. părintele consilier M. hai Păcățan și protodiaconul Episcopiei I. Cioară, în capela veche și în prezența consilierilor eparhiali.

Avansare. — La praznicul Nașterii Domnului 1926, P. S. Sa Episcopul R. Ciorogariu, a hirotesit întru protopop pe Dr. Vasile Lazarescu profesor la Academia teologică din Oradea-Mare și redactor la „Legea Românească”.

Dorim spor la muncă și multe felicitări părintelui Lazarescu, care este fiul eparhiei noastre.

Misiuni religioase, s'au trimis în zilele de 18 și 19 Dec. în *Buteni*, cu mărturisirea și cuminecarea credincioșilor. Misiunile au fost conduse de I. P. C. Sa păr. Arhim. P. *Morușca*, ca delegat al P. Sfințitului nostru episcop. Am participat, în afară de păr. protopop Fl. Roxim și preoții localnici, Miron Grău, din Bârsa și Virgil Bulz din Gura Honț, care a cuvântat la vecernia Duminecii. Pildă frumoasă au dat intelectualii localnici, domni și doamne, cari, aproape toți s'au mărturisit și cuminecat.

Inafară de cuvântările de pregătire la mărturisire și cuminecare, Duminecă după vecernie, I. P. C. Sa a ținut, la casa culturală, o conferență, punând în trebarea: *Biserica întâi ori Biblia?* pentru a arăta rătăcirile sectare. A mai vorbit aici și păr. Miron Grecu îndemnând la citirea broșurilor de cuprins religios și a gazetei „Lumina Satelor”.

Cele două zile cu adevărat au fost zile de reculegere și pregătire, în așteptarea Nașterii Domnului nostru Isus Hristos.

Mulțumită publică.

Credincioșii bisericii ortodoxe române din Brad sinistrați de când cu puhoiul apelor din iarna trecută aduc și pe eceasta cale cele mai adânc simțite mulțumiri creștinilor din comuna Pecica, cari le-au sărit în ajutor cu următoarele daruri în bucate:

Porumb 2598 Kg.

Grâu 4416 „

Indeosebi își exprimă mulțumire și recunoștință față de Sfinția Sa păr. Ioan Popescu din Pecica, care a inițiat această faptă de milă trupească prin biserica, și apoi dlui șef de poliție Gheorgh. Ponta, care cu un adevărat zel și dragoste creștinească a contribuit la adunarea acestor ofrande.

Cu stimă:

Preotul Virgil Perlan,
paroh în Brad.

CONCURSE.

Pentru îndeplinirea parohiei ort. rom. din Pecica care este de clasa I (primă) și se începe dela No. 1 de cas. și până la No. 567 inclusive și colonile ce s'au ridicat și se vor mai ridica în apropierea acestei parohii, prin aceasta să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”. Venitele parohiei sunt:

1. Una sesiune pământ arător.
2. Brul parohial în bani.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotațiunei dela stat.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul parohial. Va catehiza fără remunerațiune specială la toate școlile din loc.

Cei ce vor reflecta la parohia aceasta vor adresa rugarea de concurs cu anecese: Testimoniu de calificățiune pentru parohia de clasa primă, cu testimoniu de 8 clase și maturitate și atestat despre serviciul prestat pe terenul bisericesc și școlar către Com. parohial ort. rom. din Pecica și o vor trimite la oficiul protopopesic din Arad în termenul fixat de concurs.

Reflectanții au se respecte dispozițiile în § 33 din Regulamentul pentru parohii și înștiințând prealabil pe Protopresbiterul concernent, vor avea a se prezenta în sfânta biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie,

Recurentul dacă este din alta dieceză, va dovedi că are consimțământul P. S. Sale Episcopul diecezan.

Comitetul parohial ort. rom. din Pecica.

În înțelegere cu; Traian Vușianu m. p. protopop.

—□—

2—3

Conform rezoluțiunei Veneratului Consiliu eparhial Nr. 5272/926 pentru îndeplinirea parohiei prime din Nădab județul Arad protopopiatul Chșineu-Criș devenită vacantă în urma recerii părintelui Bujor N. Poliș la parohia nou înființată din Sf. Ana, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Beneficiul constă din:

1. Una sesie parohială;
2. Folosirea casei parohiale;
3. Dreptul de pășunat aparținător sesiei parohiale;
4. Birul legal;
5. Stolele legale;
6. Intregirea dotației preoțești dela Stat.

Alesul preot este obligat a-și plăti toate dările după beneficiul său și a face reparațiunile provenite din uzarea casei parohiale. El este îndatorat a catehiza fără onorar special dela parohie în școlile din

comună unde va fi designat de superioritatea sa. Parohia este de clasa primă. Dela recurenți se cere cvalificația normată în concluzul Nr. 84/1910 ai sinodului eparhial, adică să aibă testimoniu de maturitate liceală și cvalificație preoțească de clasa primă, precum și atestate de serviciu Reflectanți din alte dieceze numai cu învoirea P. Sf. Sale Domnului Episcop diecezan pot concura. Concurenți după ce vor dovedi protopopului concernent îndreptățirea și cvalificarea cerută, ne lărgă observarea strictă ad spozițiilor din § 33 a Regulamentului pentru parohii au a se prezenta în sf. biserică din Nădab spre a cânta, a oficia, a cuvânta și spre a face cunoștință alegătorilor. Rugărilor de concurs instruite cu documentele necesare, adresate Consiliului parohial din Nădab, se vor înainta în termenul concursual of icului protopopesc ort. român din Ch.șineu-Criș județul Arad.

Nădab, din ședința Consiliului parohial ținută în 21 Noembrie 1926.

Comitetul parohial

În înțelegere cu: *Dr. Dimitrie Barbu*, ppop. 2—3

—□—

În temeiul ord. Consiliu eparhial No. 5069/1926 prin această se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în org. of. „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei a II-a din Nădăș.

Emolumintele sunt:

1. Sesunea parohială în estenziunea ei de astăzi parte la șes parte la deal.
2. Casă parohială în natură.
3. Birul preoțesc, dela fiecare casă câte 15 litre grâu ori cucuruz sfârmat.
4. Stolele legale.
5. Intrigirea dotației dela Stat.

Fiind parohia de clasa I-a dela reflectanți se cere cvalificatunea normată în concluzul Ven. Sinod eparhial No. 84/1910. Alesul va avea să predice la rândul său de serviciu. să catichizeze elevii ort. rom. dela școalele primare și să supoarte toate impozitele după beneficiul său.

Recursele ajustate cu documentele prescise la cel din alta dieceză și cu act despre consenzul Prea Sfinției Sale Domnului Episcop diecezan sunt a se adresa conziliului paroh. din Nădăș și a-se trimite în termenul concursual of icului protopopesc ort. rom. din Șiria (j. d. Arad).

Reflectanții cu observarea dispoziției din § 33 a Reg. pentru parohie vor avea a se prezenta în Sfta B. serică din Nădăș spre a-și arăta destoinicia în oratorie și cele rituale.

Dat în Nădăș din ședința extraordinară a Consiliului paroh. ort. rom. ținută la 19 Noembrie 1926
George Popovicu ss. *Trăian Iovănuț* ss.
președ. conz. paroh. notar.

În înțelegere cu: *Mihail Lucaș* ss. ppresbiter ort. rom. 2—3

—□—

Nr. 562/1926.

Concurs din of. ciu.

Pe urma ordinului consistorial Nr. 5323/1926 se publică concurs din of. ciu, pentru îndeplinirea postului de capelan temporal cu dreptul de succesiune, pe lângă parohul Ioan Micu din Căpâlnăș (protopopiatul Lipovei) cu termen 30 de zile dela prima publicare în organul of. cios „Biserica și Școala”.

Emolumintele sunt:

1. Un intravilan parohial de 1600 st. □.

2. Una sesiune de pământ din cele reduse, numită sesia I.

3. Stolele legale.

4. Birul legal.

5. Eventuală întregire dela stat, pentru care parohia nu garantează.

Alesul capelan, din bir și stole va beneficia jumătate, iar jumătate revine parohului pe timpul cât va fi în funcțiune, având a suporta toate sarcinile după venitul ce beneficiază.

Alesul este îndatorat a predica în duminicile și sărbători a catichiza la școalele primare din localitate. Parohia e de clasa I. (primă), recurenții vor dovedi asemenea cvalificațiune.

Reflectanții își vor înainta recursese ajustate cu documentele recerute, precum și cu certificat despre eventualul serviciu prestat, — adresate Comitetului parohial ortodox român din Căpâlnăș — la of. ciul protopopesc ort. rom. din Lipova și cu prealabila avizare a protopresbiterului tractual se vor prezenta în vreo Duminică ori săbătoare în sf. biserică din Căpâlnăș spre a-și arăta destertatea în cele rituale și oratorie, observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Reg. pentru parohii.

Cei din alta dieceză au se posedă permisiunea P. S. Sale D-ului Episcop diecezan de a putea recurge, ceace vor dovedi protopresbiterului tractual, spre a li-se da voia a se prezenta în parohie.

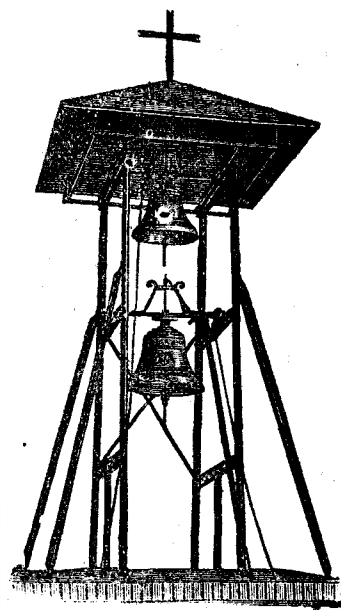
Lipova, la 28 Dec. 1926.

Fabricu Manuia, protopresbiter tractual. 2—3

2—3

UZINELE METALURGICE TIMIȘOARA S. P. A.

STRADA ANDREI MURESANU No. 3

Clopoțe din metal curat. Armonie și acord perfect. Instalată cu cele mai moderne mașini. Prețurile absolut convenabile.

TELEFON No. 23-42.

Redactor responsabil: **SIMION STANA.**

Censurat: Prefectura Iudețului.